

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/167/2016
Identifikačné číslo spisu:	8509200986
Dátum vydania rozhodnutia:	30.08.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8509200986.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ G. J., trvale bytom J., zastúpenej advokátom JUDr. Alexandrom Kuchárikom, so sídlom v Leviciach, Hollého č. 11 a 2/ N. C., trvale bytom C., proti žalovaným 1/ I. C., trvale bytom G., 2/ A. C., trvale bytom G., obaja zastúpení advokátom JUDr. Michalom Dicom, so sídlom v Starej Ľubovni, 17. novembra č. 20, 3/ A. G., trvale bytom R. a 4/ J.W., trvale bytom V., o určenie, že vec patrí do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 6 C 133/2009, o dovolaní žalobkyne 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 20. januára 2016 sp. zn. 13 Co 194/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní 1/, 2/, 3/ a 4/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej aj „súd prvej inštancie“) v poradí tretím rozsudkom z 13. júla 2015 č. k. 6 C 133/2009-364 žalobu zamietol. V druhom výroku uviedol, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Po právnej stránke súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 226, § 153 ods. 1 O.s.p., a ustanoveniami § 40a, § 49a, § 100, § 101, § 630, § 460 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že predmetom konania po pripustení zmeny žalobného petitu odvolacím súdom bolo určenie, že nehnuteľnosti parcely registra „C“ č. XXX a č. XXX vedené na liste vlastníctva č. XXX k. ú. G. patria do dedičstva po nebohom N. C.. Vzhľadom na vznesenie námietky premlčania žalovanými, súd prvej inštancie uviedol, že pôvodný žalobca (nebohý N. C.) sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu (darovacej zmluvy) dovolal po uplynutí všeobecnej premlčacej lehoty, po viac ako piatich rokoch (právny úkon bol zrealizovaný dňa 26. februára 2003, dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu bolo z 8. decembra 2008), a z tohto dôvodu musel prihliadnuť na námietku premlčania a ustálil, že darovacia zmluva je v tejto časti platným právnym úkonom. Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal, či v danom prípade došlo k naplneniu hmotnoprávných predpokladov vrátenia daru s poukazom na ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka, pričom vykonaným dokazovaním ustálil, že žalobkyne 1/ a 2/ nepreukázali existenciu týchto hmotnoprávných predpokladov pre vrátenie daru. Pôvodný žalobca, t. j. nebohý N. C., v čase smrti nebol vlastníkom nehnuteľností, a preto nebol daný právny dôvod na vyslovenie, že tieto nehnuteľnosti patria do dedičstva.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne 1/ rozsudkom z 20. januára 2016 sp. zn. 13 Co 194/2015 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej s odkazom na správne zistenie skutkového stavu, ako i právne posúdenie, pričom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. odkázal na zdôvodnenie rozsudku okresným súdom. Zároveň však doplnil, že výzva z 8. decembra 2008, ktorú adresoval advokát N. C. a lovaným 1/ a 2/, v ktorej sa uvádza, že v darovacej zmluve z 26. februára 2003 boli nedopatrením uvedené aj parcely č. XXX a č. XXX, a že N. C. nemal v úmysle previesť na obdarovaných, t. j. žalovaných 1/ a 2/, predmetné parcely, podľa odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v ustanovení § 630 Občianskeho zákonníka a to v tom, že v nej nebolo uvedené, kedy a v čom spočívalo správanie žalovaných 1/ a 2/ voči darcovi (nebohému N. C.), ktoré by bolo možné charakterizovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pokiaľ by sa za výzvu na vrátenie daru považovala samotná žaloba, táto rovnako trpí nedostatkom časového a vecného vymedzenia správania sa žalovaných 1/ a 2/, ktoré by bolo možné považovať za hrubo porušujúce dobré mravy. Odvolací súd tiež uviedol, že aj nárok darcu podlieha premlčaniu podľa § 101 Občianskeho zákonníka, a preto je potrebné uviesť, kedy takýto nárok vznikol, čo však z označenej výzvy a ani zo žaloby nevyplývalo. Súd prvej inštancie správne posúdil relatívnu neplatnosť darovacej zmluvy (§ 40a Občianskeho zákonníka) a posúdenie premlčania uplatneného nároku z dôvodu relatívnej neplatnosti tejto zmluvy, čím nebol daný dôvod na posudzovanie námietky premlčania nároku žalobkyní ako rozporu s dobrými mravmi. Ako neopodstatnenú vyhodnotil odvolací súd námietku nekorektnosti a zaujatosti súdu prvej inštancie pri vyhodnotení jednotlivých dôkazov, nakoľko odôvodnenie napadnutého rozsudku vyhovuje požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa 1/ (ďalej aj ako „dovolateľka“) na pošte dňa 14. apríla 2016 dovolanie podľa § 241 ods. 2 písm. c) O.s.p., ktorým navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že určuje, že nehnuteľnosti evidované na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. G., parcely registra „C“ vedené pod č. XXX a č. XXX patria v celosti do dedičstva po nebohom N. C.. Dovolateľka považovala za nespravodlivé, že súd prvej inštancie a odvolací súd zamietli žalobu z dôvodu vznesenia námietky premlčania zo strany žalovaných 1/ a 2/. Poukázala na princíp ekvity, ktorý prikazuje súdu, aby dôvodnosť námietky premlčania účastníka konania podriadil zásade dobrých mravov. Uvedené akceptuje aj Ústavný súd Českej republiky, ktorý poukázal na to, že ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno aplikovať na právny úkon, ktorým sa dlžník dovoľáva premlčania práva (II. ÚS 309/1995). Čo sa týkalo vrátenia daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka, dovoľateľka poukázala na to, že v konaní bolo preukázané, že zo strany žalovaných 1/ a 2/ došlo k hrubému a sústavnému porušeniu dobrých mravov od januára 2008 do smrti rodičov a vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyhodnotenie každého dôkazu jednotlivo, ako i vo vzájomnej súvislosti dovoľateľka zastávala názor, že žaloba je dôvodná.

4. Žalobkyňa 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa stotožňuje s dovolaním.

5. Žalovaní 1/ a 2/ považovali dovolanie za nedôvodné, neprípustné a nespĺňajúce dôvody dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie odmietol a priznal im náhradu trov dovolacieho konania vo výške 73,11 €, ktorú výšku špecifikovali.

6. Žalovaná 3/ sa s dovolaním nestotožnila. Súhlasí s rozsudkom okresného a krajského súdu.

7. Žalovaná 4/ vyslovila súhlas s rozsudkom krajského súdu.

8. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (§ 427 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne 1/ je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) CSP).

10. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (14. apríla 2016), t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení do 30. júna 2016 (ďalej aj „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle citovaného prechodného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a procesnú prípustnosť podaného dovolania posudzoval podľa § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

11. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu. Dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Vzhľadom na uvedené aj so zreteľom na § 238 ods. 4 a 5 O.s.p. je prípustnosť dovolania žalobkyne 1/ v zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. vylúčená.

12. S prihliadnutím na § 242 ods. 1 vety druhej O.s.p. najvyšší súd ex offo skúmal, či dovolanie nebolo prípustné, pretože v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobkyňa 1/ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 netvrdila a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

13. Pokiaľ dovolaateľka smerovala prípustnosť dovolania k spochybneniu právneho posúdenia veci odvolacím súdom v napadnutom potvrdzujúcom rozsudku (§ 241 ods. 1 písm. c) O.s.p.) je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje súd právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, ale možno ho uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (o taký prípad v prejednávanej veci nešlo), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani atribút rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

14. Na námietky dovolaateľky týkajúce sa nesprávneho vyhodnotenia každého dôkazu jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, najvyšší súd uvádza, že v prípade nesprávnosti skutkových záverov, nevykonania všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu, nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p. (pozri R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p.

15. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne 1/, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo účinok sledovaný dovolaním (možnosť uskutočniť meritórny dovolací prieskum), ktorý by zostal zachovaný aj po tomto dni (§ 470 ods. 2 CSP). Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.